

● मकवानपुर, वर्ष-१४, ● अंक-३७ ● २०७८ चैत १४ गते सोमवार, ● 28 March 2022, ● नेपाल सम्वत्-१९८२, ● पृष्ठ-६, ● मूल्य रु. ९०/-

मकवानपुरजाटी बालमैत्री घोषणा

◆ विकास संवाददाता

मकवानपुरको मकवानपुरगढी गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरिएको छ । शनिवार प्रदेश सरकारका मुख्यमन्त्री राजेन्द्र प्रसाद पाण्डेले गाउँपालिकालाई बालमैत्री गाउँपालिकाको रूपमा घोषणा गरेका छन् ।

उनले मकवानपुरको मकवानपुरगढी गाउँपालिका, पाँच हजार ३ घण्टुरी, २५ हजार १०५ जनसंख्या भएको पर्यटकीय तथा ऐतिहासिक मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८, तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ले निर्दिष्ट गरेको सुचक र मापदण्डहरू प्राप्त गरेको हाँवां वडा नम्बर एक देखि आठ सम्म र सिंगो गाउँपालिकालाई नेपालको चौथो तथा ५१ सुचमा नेपालको दोस्रो बालमैत्री स्थानीय शासनन्युक्त गाउँपालिका भएै बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरेका ।

गाउँपालिका अध्यक्ष विदुर हुमागाईको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा सबैबडालाई ताम्र पत्र प्रदान गरिनुका साथै गाउँपालिकाको पूर्व जनप्रतिनिधि, सामाजिक व्यक्तित्व, राजनीतिक व्यक्तित्व तथा बालमैत्री घोषणा अभियानको विभिन्न सामाजिक तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूलाई सम्मान गरिएको थिए ।

कार्यक्रममा संधीय अर्थ समितिका सभापति कृष्ण प्रसाद वाहान, प्रदेशका सामाजिक विकास मन्त्री रमेश रामान, संविधान सभा सदस्य प्रह्लाद लाञ्छिन, जिल्ला सम्पर्य समितिका प्रमुख रमानश्व खुलाल, बालमैत्री सारिद्य सहजकर्ता विष्णुप्रसाद चौधे, गाउँपालिका स्तरीय बालसञ्जालका अध्यक्ष विशाल तिमिल्सना, मनहरी गाउँपालिका अध्यक्ष एकराज उप्रेती, बैक्या गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष सरला बोलखे लगायत सामाजिक संघसंस्था तथा राजनैतिक दलका अन्तिम किस्ता र वोसो किस्ताको भत्ता बैक

सामाजिक सुरक्षा भताको वुनौति बढैछ : 'तथ्याङ्क शुद्धिकरण'

विकास संवाददाता थाहानगर

मकवानपुर थाथा नगरपालिका वडा नम्बर ११ दिष्टुद्धकी सुन कुमारी देवढ सामाजिक सुरक्षा भताको लाभयाई छिङ्न । उनको २०७८ जेठ ११ गते मूल्य भयो । पूर्व अपाङ्गता जीवन बिताउँदै आएकी सुन कुमारीको मृत्यु भएपछि परिवारले असार ११ गते वडाका कार्यालयमा मृत्यु दर्ता गरे । लाभग्राही परिवारले निवेदन अनुसार वडा अध्यक्ष किरणमान बल्ले पालिकामा नियमनुसार भत्ता दिन सिफारिस गरे । वडा कार्यालयबाट कान्तिक २८ गते भत्ता भुक्तानीको लागि पालिकामा सिफारिस भएको हो । वडा कार्यालयले मृत्यु दर्ता भएपछि त्यहि दिन मृत्यु भित्रिदेखि लागू हुने गरी सुन कुमारीको सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रणालीमा गाउँपालिकामा विताउँदै आएको छ ।

वडा कार्यालयमा भत्ता रकम दिन पालिकामा भित्र नियमनुसार भत्ता भुक्तानीको लागि पालिकामा भित्र भन्ने थाहा हुँच त्याबेला प्रतिनिधिहरूले समझमे घटना दर्ता गर्न प्रोत्साहन गरे यस्तो समस्या आउदैनयो । तर, मृतकको आफन्तालाई नगरपालिकाको सिफारिसिबाट भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

पालिकाहरूमा समयमै मृत्यु दर्ता

नगर्न एउटा समस्या छ भने सामाजिक

सुरक्षा भत्ता प्रणालीमा बोहोरे अभिलेख

दर्ता गर्न अर्को बुनितोको विषय भएको

थाहा नगरपालिकाका अमाइक्स यहि हो ।

उनले मृत्यु भएको अर्का लाभग्राहीको भुक्तानी

प्रक्रिया सुनाउँदै भने-थाहा वडा नम्बर १

की ज्येष्ठ नारिक लाभग्राही सरक्रती

लिलानेमोको २०७८ वैशाख २९ गते मृत्यु

भयो । मृत्यु भएको नौ महिनाहातीमा मात्र

१६ गते बल्ल मृत्यु अधिको सामाजिक

सुरक्षा भत्ता को लागि सिफारिस भई

पालिकामा आएको छ । मृत्यु दर्ता भएको वडा

कार्यालयमा अभिलेख छ ।

नियमनुसार यो अवस्थामा पहिलो अर्थका वर्षको

अन्तिम किस्ता र वालु अर्थका वर्षको

पहिलो र दोस्रो किस्ताको भत्ता बैक

प्रति विवरणको लागि
प्रति विवरणको लागि

पठाउनको आफन्तालाई नगरपालिकाको सिफारिसिबाट भत्ता क्रिक्केट वर्षाउने बाइयारी ट्रैपिलाई लाभग्राही भएको हो । वडा कार्यालयले मृत्यु दर्ता गर्ने यस्तो समस्या आउदैनयो । तर, मृतकको आफन्तालाई नगरपालिकाको सिफारिसिबाट भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

पठाउनको आफन्तालाई नगरपालिकाको सिफारिसिबाट भत्ता क्रिक्केट वर्षाउने बाइयारी ट्रैपिलाई लाभग्राही भएको हो । असार चार आर. मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने साक्षिय लाभग्राहीको संख्या गर्ने अर्को चुनितोको विषय भएको थाहा नगरपालिकाका अमाइक्स एस अपरेटर रुपक कार्किले बताए । थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ७ र ८ मा एक लाभग्राहीले भत्ताको लागि निवेदन दिएको उदाहरण देखि बताए । थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ७ र ८ मा एक लाभग्राहीले भत्ताको लागि निवेदन दिएको उदाहरण देखि बताए । थाहा नगरपालिका वडा नम्बर ७ र ८ मा एक लाभग्राहीले भत्ताको लागि निवेदन दिएको उदाहरण देखि बताए ।

भुक्तानीको लागि गएको रकम शुन्य बनाएर पछि पुनः ७ नम्बर वडाको

परिचयपत्र संस्क्रित वर्षाउने बाइयारी ट्रैपिलाई लाभग्राही भएको हो ।

मृतकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

नगरपालिकाको भत्ता भित्र नियमनुपर्याप्त बाक्यात्री व्यवस्था गरेपछि बाँकी

पैसा सहजै संघीय संचित कोषमा भित्र ल्याउने गरेको छौं-कप्ढल्ले भने ।

• सम्पादकीय •

पालिका चूनावः गाली हैन, एजेण्डा देऊ

मुक्तमांग संविधान घोषणापाइ दोस्रो पटक आउँदै वैशाख ३० मा स्थानीयता
तह निर्वाचन सम्पन्न हुँदै छ । पालिकाहरूमा हुने चुनाव भएकोले यसलाई
‘पालिका चुनाव’ पनि भन्ने गरिरेको । चुनावमा राजनीतिक दलका एजेंडाको क्षेत्र
भन्ने अहिलेसम्म टड्को लागेको थिए । शीर्ष नेताहरूका दौडाहाल व्यापक भइरेको
छन् । तो दौडाहामा अरु दलका व्यापिनीकाली अफ्नो दस्ता प्रवेश गराउने हो
पनि त्यसीको चरितरहरूको छ । तर नेतृत्वबाट जस्तो बैठक विधानसभाको खालीका
पनि त्यसीको चरितरहरूको छ । तर नेतृत्वबाट जस्तो बैठक विधानसभाका कस्तो अधिकार पाल्ने र तो
नेतालाई अरुले हेर्नाले र समाजका परिवर्तनकारी भनेवर सम्मान गर्नाले प्रझ
उठ्नु स्वामानिक हो । निर्वाचन त दलका एजेंडामा हुनुपर्ने हो । तर प्रतिस्पृष्ठ
चरितरहरूको छ “गाली पुराणामा । विगतका भन्दा यो चुनावमा गालीका वस्तु
नयाँ—तर्फाँ प्रतिस्पृष्ठां चालिरेको छ । वाचनवाम सम्झेदै हुनुपर्ने विधाले ठाउँ
पाउँदैनल । स्थानीय तह भनेको विकास तिमाराङका प्रमुख ठाउँ हुन् । त
नेताहरूमा गालीलाई आकारको बाबाएका पाइँदूँ । टोल कमिटि गठन गर्न होस् र
बडा र परिवर्तनकारको भला तै किंव नहरै नेताहरू एक अकामामा गाली गर्नेजस्तै
कैदित हुन्दैन ।

नागरिकते जब चनाव ऐंजेलाते प्रायमिकता पाउंडेन, अभ मने हो भय
एंजेप्डा नै हैंदैन वा देखिंदैन त्यसले वास्तवमा नै कै सैकै जित-हारको पनि अभ
रहेंदैन । चुनाव भनेको राजीनीतिक विचारको बहस, मुखक बनाउने दृष्टि ।
नागरिकप्रितिको चिन्नावाट भरिपूर्ण हुनुपर्न हो जसले त्यसको प्रतिस्पृष्ठ
मराउँछ । तर चुनावको दिन जिन निजिको आउंदै छन् गरातीको प्रसिरिपर्यात्मि
नै चधीसत हैंदै इरहेका छन् । अधिल्लो हप्ता दोलका भेताले सुदूरपश्चिम
लासो आएगा । त्यसमा उन्हाँ यो दोलका कामकातो मूल्य र रोजगारको सम्बन्ध
मूल्य, बगाएका परिसिको मूल्य र छोडेका कामकातो मूल्य र रोजगारको
छोडेर अल्लरेजनेलाई हालोको भोटको मूल्य, त्यो कुरा सबै विरिए । तर
त्यसको भत्ता खाइरखोका छन् । राजीनामा गर्नु पर्नै ? भत्ता खाइरखाले
लगाइरहेको सासदको फुली, मेयरको फुली बोक्र रिसात मर्नु पर्दैन ? विचार गर्नु
त, करिसाही लाज भएको ? करिसेकम हालीत टीर्सिदिएका जुङा त चीरिए
छोडौपर्दृश दि । एमालेले लगाइरहिएको जुङामा तात लगाएर एमालेको बाकी
खाली गर्दै भनेले बाकस कसो खाली हुक्क म भनिन्दै, तपाईंहरूले जगाप
दिनुपर्दृश । यस्ता गुन विसिने र स्वार्थको पाद्धार्थ कुरेते तत्परलाई तपाईंहरूलाई
मुखभिरिको जवाको दिविरिए । यो स्वेभन्दा दूसा दलका स्वेभन्दा दूसा भेताका
भनाइ हो । यो भनाइमा चनावको कुन मुहु उठेको र नागरिकले क्लैइंड हेरे
भोट दिने भन्ने प्रश्न उठ्ने भयो नै ।

जब दूला नेताले नै चनालाई गाली पुराणामा परिवर्तन गरेपछि सालानो पर्छ त्यसको जावाफ दिनपूर्वी भयो नै । हुँदै जाँदा के भयो भयो यो करिब महिला दिनको समय बाँकी रहेको उत्तरस्थान परिण यस्तो गालीबाहेक एजेन्डाले प्रवेश पाएको देखिएन । गाली गरेर मठ बढ्दले भयो नै गलत अन्यास हो । शीर्ष तहाना आफ्नाना समकक्षी नेताहरूसँग रसानाजले वै प्राचाउन नसको गरी भासाकर उत्तर स्वीकार र भयोले फरि विस्तृतसँग कार्य खोजिए अदिवासी आफ्नालै विस्तृतयत्क्षम क्षम्य हुँदै । यस्तो तामीली गर्ने काम जग्नाट बढ़े परिण तुराउन बढ़ गर्नपर्छ । तस्रा नेताले आफ्नो नेतृत्व तामारिकसाम प्रस्तुत गर्नुभए भयो एजेन्डाले भाषापान गर्नपर्छ ।

यस्तो हुनुपर्छ स्थानीय सरकार

नेपालको संविधान-२०७२ ले तीन
हित सरकारको व्यवस्था गरेको छ ।
यसमध्ये नागरिकको दिनवर्चसेंग प्रत्यक्ष
परोक्ताकार राजे स्थानीय सरकार हो ।

सोत बलियो हुनुपर्छ । सोत बढाउन
व्यापार, उद्यम, रोजगारी बढाउनुपर्छ ।
स्थानीयलाई कुनै न कुनै आय आर्जनको
उपायमा आबद्ध गर्नुपर्छ ।

आर्थिक सम्बन्धात्मा प्रत्येक स्थानीय तहका आजाप्ने विशेषता हुँचन् । जस्तो कि, वीरगञ्ज औद्योगिक र व्यापारको लागि भै भेन्ह याही देखाउदैनिही हो । तहगत सरकार अन्त देखाउल्लासी छन् । तहगत सरकार सञ्चालनमा वर्षब्बो भार र भट्टाचार्य पनि बढेको अन्त्ये छ । तर, यो संस्थायताको दोष होइन, यसले विद्युत विनाशक विद्युत विनाशक एको हो ।

स्थानीय तहले जनतामा विकासको माहाना जागृत गराएको छ । यो आफ्नो विकासमा विकासको पर्वेशन र सहभागिताका लागि उपयोगी अस्यास हो । चूर्चावर हुन आवधिन नागरिक समाजले खबरदारी गर्नुपर्छ । हामीकीही स्थानीय सरकार नियन्त्रालाई भएको ५ वर्ष भए पनि अपेक्षित व्यापा सक्रिय हुन भने सकेको छैन । देवेश सरकारमा पनि यो समस्या छ । अप्रभिक चरण भएकाले यो समस्या एको हो, यो सम्बन्धन भएर जान्छ । लोकल त्वायामा संघीयतालाई कसरी आपाकारी स्पष्टमा आगामी बढाउने त्यसमा बोल्न आवश्यक छ ।

आस्थाका आधारमा आउने पर्यटकका लागि आस्था जन्माउनुपर्छ । स्थानीय सरकारले आफ्नो विशेषताओंमुसार आय आर्जनका क्षेत्र बनाउने र त्यसलाई दोहन गर्नुपर्छ । योजनै नाहाउने आनि पैसा आएन भरेन्मात्र हुँदैन । अलीलसम्म पनि स्थानीय सरकारमा यो क्षमता देखिएको छैन । आवश्यकतामुसार सहयोग र ऋण लिने अधिकार ख्यानीय सरकारमा हुनुपर्छ ।

स्थानीयको आवश्यकता र उपभोगका सेवा प्रवाहलाई स्थानीय सरकारले आफ्नो अधिकार क्षेत्रमा राख्नुपर्छ । जरैसै, सडक संघीय

स्थानीय सरकारमा राजनीतिक विस्पद्धको आप्यास छ । त्यसकै आधार बुनाह भएको छ । यसले खानीय तह नेचालाकलाई दलीय आग्रहामा विभाजित विरेक्षणको छ । यसले तात्पत्रात एजेन्टालाई नेपेलमा पारेको छ । राजनीतिक अग्रहको आधारमा पक्ष र विपक्ष भइरहेको छ । यसले भद्रगोल अवश्य सूचना भएको छ । विगतमा कर्मचारीले चलाउंदा र विवाहित जनतामा प्रतिनिधित्व खानीय सरकार लाई चलाउंदैन अनुभूति थाएँ फरक सम्बन्ध संकेको छैन । स्थानीय सरकारको विवेदा प्रवाह ह योजनाबाट समाज अपेक्षित नन्तरु छैन । समाजमा विभिन्न तह तथा तदनुसार मानिकाका आकांक्षा र मानवशक्ति परिकारक हुँदैन । स्थानीय सरकारकाले सफरीको चाहना प्राप्त थाएँ अधि बढने ? यो मुख्य प्रश्न हो ।

आधारभूत आवश्यकता पनि समाजामा वर्गका आधारमा फरकफरक हुन सक्छ। जस्तो कि, निम्न आर्थिक अवश्यकता बासिन्दा र निम्न मध्यम र मध्यम वर्गका आवश्यकतामा भिन्नता देखिन्दै। यसैले यसको आधारभूत आवश्यकता पनि समाजामा वर्गका आधारमा फरकफरक हुन सक्छ। जस्तो कि, निम्न आर्थिक अवश्यकता बासिन्दा र निम्न मध्यम र मध्यम वर्गका आवश्यकतामा भिन्नता देखिन्दै। यसैले यसको आधारभूत आवश्यकता पनि

A black and white portrait of a man with white hair and glasses, wearing a striped shirt.

जगदीसप्रसाद अग्रवाल

उनीहरूलाई आफ्नो दयनीय स्थितिको अनुभव हुन्छ । त्यही सहयोगलाई उनीहरूका लागि आय आर्जनका उपायमा रूपान्तरण गर्न स्थानीय सरकारले किन काम गर्न सकेको छैन ?

स्थानीय सरकारले स्थानीय बासिन्दाको जीवनस्तर उकाल्ने नीति लिनुपर्छ । उन्नत जीवनस्तरका लागि आपासी सूचीबोर्डा चाहिँछ । प्रदूषणमुक्त स्तरीय आवासलाई कानून नै बाटाएर व्यवस्थित गर्नुपर्छ । शहरमा जिजिङ्गका घर पुरानो घरहारा छन् । नयाँ शहरमा पनि कुनै मापदण्ड छैन । जहाँ जमीन खाली छ, त्याहाँ जे बनाए पनि भएको छ । हिजो जे भयो, अब त्यस्तो हुँदू हुँदेकै । अहिले गाउँ छोडेने प्रवृत्ति बढेको छ । यस्तोमा ग्रामीण लाईलाई नै शहरमा रातो रातो नाही कि गाउँको बासिन्दालाई शहरमा लायाउने ? यसका हाम्रो नीति के हो भन्नेमा स्पष्ट हुन आवश्यक छ ? शहरीकरणसँगै गरीब बरसी, कैसी नरापा काम र वर्षा विभाजन हुन्छ । त्यस्तो नहोसोस भन्नेत्र थस्थानीय सरकारले स्थानीयीकै दिवासका काम निर्णयपूर्ण । स्थानीय सरकार र त्याङ्का बासिन्दाका बीच पनि अधिकार र कर्तव्यको व्यवस्था हुनुपर्छ । नागरिकमा नैतिक मूल्य हुँदुपर्छ । यसका लागि सबैभन्दा पहिले शासक आफै नैतिकवान हुन जरूरी दर्द ।

स्थानीय सरकारले आप्णो क्षेत्रमा
कस्तो व्यापार व्यवसाय गर्न दिने न
नदिने भनेना स्पष्ट नीति बनाउनुपर्छ ।
देवध्वापार, लागूणीघाँड, जुवा, मानव
बेबचेखन र मदिराजस्ता व्यापार गर्नपर
पाए हुँन् । यस्ता गाडिविलाई प्रतिबन्धित
गरिनुपर्छ । जस्तो कि, भारतको विहारना
मदिरा बन्द गरियो । संस्कृत राज अमेरिक
जाती जो युक्तीले बन्दुक राजसमन्वय
व्यवस्था छ । आज यसको दुरुपयोग
बढेपछि प्रतिबंध लगाउनुपर्न मत बलियो
हुँदै गएको छ । संघ र प्रदेश सरकारले
आप्णो क्षेत्रमा कस्तो व्यापार गर्न दिने
नदिनेमा स्थानीय सरकारले आप्णै
द्विक्षिकाओंअनुसार नीति बनाउनुपर्छ ।

स्थानीय सरकारका प्राथमिकतामा युगांडानकसंगी परिवाभासक परिवर्तनको आवश्यकता छ । सरकारले दिवसो युगांडापाक्ष प्रविश्यिकृ छुप्पेच । पुरानै लोकहाल सुधार सम्भव छैन । अब विकासको परम्परागत गति होइन, जनताको आकांक्षाको सम्बन्धनका लागि त छलाड लगारने क्षमता चाहिन्छ । यसका लागि शासकमा इमानदारीमात्र भएर पुराईन, दक्षता र दूरदृष्टिकोणको खाँचो खडिकएको छ ।

(तेरेस्ट निर्वाचन सम्बन्धमा
अध्यक्ष हात) - डेवेलपमेंट लेव्व

आहान नगरपालिकाको शिखरकोट काउन्टरबाट दिवा बस सेवा	
विहान ६:१५	बजे काठमाडौं (हाइस)
विहान ६:१५	बजे हेटौडा (फोर्स)
विहान ७:१५	बजे काठमाडौं (बस)
विहान ८:००	बजे हेटौडा (बस)
विहान ८:४५	बजे सिमलन्यार्ह द्वां काठमाडौं (फोर्स)
विहान ९:००	बजे काठमाडौं (मिलिवर्स)
विहान ९:००	बजे हेटौडा जन्मा हाइस
विहान ९:३५	बजे काठमाडौं फोर्स
विहान १०:१५	बजे मार्ग पालु द्वां हेटौडा (मिलिवर्स)
विहान १०:१५	बजे काठमाडौं (फोर्स)
विहान १०:३०	बजे हेटौडा (फोर्स)
विहान ११:१५	बजे काठमाडौं (मिलिवर्स)
विहान १२:३०	बजे हेटौडा (बस)
मध्याह्न १२:३०	बजे हेटौडा (मिलिवर्स)
दिउसो १:३०	बजे पालुक भास्त्र यत्न (मिलिवर्स)
दिउसो १:३०	बजे काठमाडौं (फोर्स)
दिउसो २:३०	बजे काठमाडौं (फोर्स)
दिउसो ३:००	बजे पालुबाट मार्ग (बस)
दिउसो ३:००	बजे पालुबाट काठमाडौं (बस)

गाहत्रपर्णि टेलिफोन नंबरहरण

पालुड एम्बेलेन्स (वालक)	८८४९०००४१
आंगा एम्बेलेन्स (वालक)	८८५००३७५
जनकल्याण उत्तर मा.वि.	०९४-५०३८
याहा नगरपालिका कार्यालय	०९४-८००४६
मस्त्रयामारण मा.वि.	०९४-८००४२
झंगां पालुड (प्रूटो)	८८४९००४४८
प्रहरी वौके कालाल	०९४-८८४९८
चिला प्रभावान सकैदानपुर	०९४-५००३८
विद्युत प्राथिकरण पालुड	०९४-८०००२८

सही आसनता बस्न नजान्दा पनि लाञ्छ जटिल रोग

सुन्दर अनोठो लाग्न सकछ, तपाईं हामीलाई बस्न पनि आँडेदैन। कुर्सीमा, चकटीमा, सोफामा, शुम्हामा जहाँपान हामी बसिएरहेका हुँदैन। तर हामी बस्न आसन निलिएरहेको हुँदैन। यसरी आसन नमिलाई बस्ना के हुँच ?

हामीलाई अत्यन्तै सामान्य लाने यही कुराको नितिजा भने भयानक हुँच। जस्तो हामी कृषिएर, घोटिएर वा ढालिएर बस्ने गर्नी। यससे बस्ना हाम्रो मैल्डेवल्मा असर पुछ। यसले हुँचको जोनी पुटिकेन, मासु च्यापिने, नसा च्यापिने जस्ता समस्या हुँच। यस्ता समस्याले हामीलाई जीवनभर थला पार्न सक्छ।

त्याति मात्र होइन, हाम्रो बसाइ नमिला शरीरका भित्री अंगहालाई सञ्चालनमा पनि अवरक्षण पुछ। फोकोमा, मुटु आदिको कार्यसम्पादन राप्री हुन पाउँदैन। शरीरमा पर्याप्त अक्षिसज्जन पुर्वैन, रक्त सञ्चार राप्री हुन पाउँदैन। यस्तो अवस्थामा शरीर जीर्ण र रोगी हुँदै जान्छ।

अहिले हामीकहाँ पितृयु दुख्यो, ढाड दुख्यो, गर्दन दुख्यो भन्नै आउनेको संख्या धेरै छ। यस्तो समस्याले उत्तरालाई लामो समयसम्म दुर्ख दिइरहेको हुँच। कसैको नसा च्यापिको हुनसक्छ, कतिको माल्पर्यो च्यापिएको हुँच, कलिको हुँच। यस्तो समस्यामा कति शल्यक्रिया गर्न हतारिन्छन् भने कति

थेरापीबाट उपचार खोज्ञन्।

ढाड, पितृयु र गर्दनको दुखाङ्क

ढाड, पितृयु र गर्दनको दुखाङ्क अहिले आम सञ्चार्या बन्दै गएको छ। आखिर के कारणले यस्तो समस्या बढिएको छ ?

खासमा भन्ने हो भने यो कुनै जननजात रोग होइन। यो सरला रोग स्वरूप हो छ। यो रोगको जन्मदाता हामी स्वरूप हो छ। हाम्रो आफैले पैदा करेको समस्या हो यो। हाम्रो खानपान, बसाइ वा समाजमा हाम्रो जीवनदृष्टिले नै यस्तो जटिलता निन्याइरहेको छ।

हाम्रो प्रवृत्ति के हुँच भने, ऐश्वार

पाम खाने। बरीबरी खान पाए दुख्यो

भन्नै सोच्दै।

कारणका कारण रोगी गर्न जाँगर चल्दैन। याँडी, मोर्टासाइकलमा याँडी, मुटु आदिको कार्यसम्पादन राप्री हुन पाउँदैन।

शरीरमा पर्याप्त अक्षिसज्जन पुर्वैन, रक्त सञ्चार राप्री हुन पाउँदैन।

यस्तो अवस्थामा शरीर जीर्ण र रोगी हुँदै जान्छ।

एकातिर शरीरिक गतिविधि कम हुँदै

गएको छ भने अकातिर बाहिर खानपानको बानी परेको छ। यायाम गर्ने, यो ध्यान गर्ने अवृत्ति छैन। जिक्रोको लागि भन्ना पनि शरीरको लागि खाना रोजेन प्रवृत्ति छैन। यी कारणले अन्ततः हाम्रो शरीर जीर्ण बाहाँदै लोको छ।

हाम्रो अज्ञानता, लाचारीले नै यो रोग

पैदा भएकाले यसको उपचारका लागि पनि हामी स्वयंको प्रयास जरूरी हुँच।

अब को गर्ने त ?

चिकित्सा विज्ञानमा एउटा भनाइ छ, रोग लाग्ने उपचार खोज्नुपर्दा रोग लान नदिनु नै उत्तम हो। ढाड, पितृयु, गर्दनको दुखाङ्क अहिले आम सञ्चार्या बन्दै गएको छ। आखिर के कारणले यस्तो समस्या बढिएको छ ?

खासमा भन्ने हो भने यो कुनै

जननजात रोग होइन। यो सरला रोग स्वरूप हो छ। हाम्रो आफैले पैदा करेको समस्या हो यो। हाम्रो खानपान, बसाइ वा समाजमा हाम्रो जीवनदृष्टिले नै यस्तो जटिलता निन्याइरहेको छ।

हाम्रो प्रवृत्ति के हुँच भने, ऐश्वार

पाम खाने। बरीबरी खान पाए दुख्यो

भन्नै सोच्दै।

काम गर्दा पनि स्वास्थ्यप्रति सज्जग हुनपुर्छ। जस्तो कुनै शारीरिक काम गरिएरहेका हुँच भन्ने थारौ काम कसरी गर्न जरिए दुन्हु भन्ने थारौ दुखाङ्क हुँच। मानी, गाहौ भारी उचाल्नुपर्यो भने निहरिएर हातोको बल्ले भारी उठाउने बानी ठोक होइन। यसो गर्न रुद्धल्दण्डलाई असर गर्छ। यस्तो हामीलाई असर गर्छ। याँडी उत्तरांदा मेरुदण्ड भने सकेसम्म सोभो राख्ने गर्नुपर्छ।

धेरै समय उभिनु र लामो समय हिँड्नु पनि ठीक होइन। बेलाखेत विश्राम निर्जन जाँची हुँच। एक स्थानमा एउटै पोजिशनको दुखाङ्क भन्ने बस्न त अस धातक डुँह। त्स्यैले बालाको ताँचमा सूक्ष्म राप्री गर्न रुद्धिन्दृष्टि छ।

धेरै समय उभिनु र लामो समय हिँड्नु पनि ठीक होइन। बेलाखेत विश्राम निर्जन जाँची हुँच। यस्तो अवस्थामा उपचार खोज्नु नै पर्छ।

ढाक्का रुद्धलाई लगायतका समस्यामा करिपय शल्यक्रिया गर्न जाँच्नै।

शल्यक्रिया गर्नुपर्यन्त अवस्था पनि नाउँने होइन, तर फिजिओथेरापी लागायतका प्राक्तिक विधिवाट पनि यी समस्यावाट धुट्कारा पाउन सकिन्छ।

को कै उपचार पढ्नुपर्छ ?

रोग लान नदिनु राप्री हो। तर यो कुरा थाहा हुँवालाई पनि हामीलाई रोगले च्यान सक्छ। यस्तो अवस्थामा उपचार खोज्नु नै पर्छ।

ढाक्का रुद्धलाई लगायतका समस्यामा करिपय शल्यक्रिया गर्न जाँच्नै। शल्यक्रिया गर्नुपर्यन्त अवस्था पनि नाउँने होइन, तर फिजिओथेरापी लागायतका प्राक्तिक विधिवाट पनि यी समस्यावाट धुट्कारा पाउन सकिन्छ।

घर भगडाले गर्भको बच्यालाई पनि असर गर्छ !

मुण्का लागि खतरा

भगडाला क्रममा यदि शारीरिक यातनासम्मको घटना भयो भने जोटपक्कका कारण गर्भमा रहेको शिशुको जान समेत जान सक्छ। रक्तसाराई गर्भपातको लक्षण मनिन्छ। श्रीमान-श्रीमतीबीच भगडा हुनु सामान्य कुरा हो, तर यसले अपार्न असर गर्छ। याँडी उत्तरांदा मेरुदण्ड भने सकेसम्म सोभो राख्ने गर्नुपर्छ।

यदि गर्भवती महिला कुनै तनावमा रहिनु पनि ठीक होइन। यसले गर्भमा रुद्धको धुक्कन बढाउँछ। रक्तसाराई गर्भमा रहेको बच्चाको स्वास्थ्यमा नराप्री असर पार्न सक्छ। ताक्तारहरूले गर्भवती महिलालाई जुनसुको अवस्थामा पनि खुसी राख्नुपर्ने सलाह दिन्छन्।

बच्चाको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता कम हुनसक्छ

यदि गर्भवस्थामा दम्पतीबीच भगडा भए बच्चाको रोग प्रतिरोधात्मक क्षमतामा दबाव पार्न सक्छ र भविष्यमा बच्चा रोगको शिकार हुन नै सक्छ। आमाको बढ्दो तनावले बच्चामा पनि नराप्री असर गर्छ।

मुण्मा अविसज्जनको मात्रा कम हुनसक्छ

गर्भवस्थामा अत्यधिक रुद्ध वा रिसाउनु शिशुको स्वास्थ्यमा लागि राप्री होइन। यसले गर्भमा रहेको बच्चाको मानिसक विकासमा बाधा पूऱ्याउन सक्छ। बच्चाको सोन्ने स्थानलाई असर पार्न र तनावका कारण बच्चा जन्मेपछि चिन्हाको शिकार हुन सक्छ।

गर्भवस्थामा दम्पतीबीच भगडा

कारण तनाव बढ्दा गर्भवती महिलाको मुटुको गति बढन सक्छ, जसले उच्च र तनावको समस्या हुनसक्छ। यसले गर्दा पाठेप्राप्त अविसज्जन कम हुने र बच्चालाई राघाको आपूर्ति नहुन सक्छ।

थाहा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

इन्द्राणी चौर, मकवालपुर

बालश्रम कालावग्नमोगिम दण्डनीय छ।

निकृष्ट बालावग्नमुत नगरपालिका स्थापनामा सहगाई बानौ।

बाल अम भेजेको कै हो ?

कैलो पाल बालावग्निकालाई उल्लिको द्वारा चल्दैन।

शारीरिक नियम र विधिका अनुसार बालावग्निको बालावग्निकालाई उल्लिको द्वारा चल्दैन।

कोभिडबाट सचेत रहौं ।

- कोरोना संक्रमणको जोखिम अझै काथम छ ।
- यसले कुनै पनि बेला महामारीको रूप लिन सक्छ ।
- तत्काल कोरोना विरुद्धको खोप लगाउँ ।
- जमघट तथा भिडभाडमा जाँदा स्वास्थ्य सुरक्षा अपनाउँ ।
- अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य मापदण्डको पालना गरौँ ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

**उपभोग्य वस्तु खरिद गर्दा
उपभोग्य मिति
हेरेर मात्र खरिद गर्नै ।**

- विकास खबरपत्रिका

कषटम

थाहा नगरपालिका
स्वास्थ्य शाखा
इन्ड्रायणी चौर, मकवानपुर

परिवार नियोजन

- परिवार बजाए दिवाने गाउन
- कनीमा ५ वर्ष जन्मापन राख्न (बच्चा बालकी ५५ दिन बित्त गुरुआन)
- लालो ताम नंग रोल लालामानो रहन प्राप्ति

१. अस्थारी साधनहरू

- १.१ आई.यु.सी.डि (कार टि) :
- आई.यु.सी.डि महिलाले प्रयोग गर्ने लामा अनुधिको अस्थारी साधन हो । यो पाठेरमा लाईचु । एप्पेक राखेपछि यसले १२ वर्षसम्म गर्ने रहन दिईन ।

१.२ ईम्प्लाइट :

- ईम्प्लाइट महिलाको पाल्हारमा राखिने परिवार नियोजनको अस्थारी साधन हो । यसले एक एक लाग्नापाइ ५ वर्ष सम्म गर्ने रहन दिईन ।

१.३ डिपो (३ महिने) सुई :

- यो सुई लाईपाइ ३ महिना गम्म गर्ने रहन दिईन ।

१.४ खान चक्का (पिस्ता) :

- गर्भारणापाट फूलस्त्रा मुखिक्षत रहनका लागि महिलाले प्राप्तेक दिन विराई खाने चक्की (पिस्ता) को सेवन गर्नुपर्छ ।

थाहा नगरपालिका

स्वास्थ्य शाखा
इन्ड्रायणी चौर, मकवानपुर

‘नागरिकको व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा, नेपाल सरकारको दर्ता शिविर मार्फत प्राथमिकता’

व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताह

२०७८ बैशाख १ देखि ७ गते सम्म

व्यक्तिगत घटना दर्ता

सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम

जन्म

विवाह

वसाहि सराइ

जेच नागरिक

एकल महिला

लोपोन्मुख जाति

सम्बन्ध विद्युद

मृत्यु

वालबालिका

असर्त/अप्राप्ति भएका व्यक्ति

थाहा नगरपालिका
एम.आइ.एस. सेवा इकाई

“ स्थानीय बढामा संचालन हुने घटना दर्ता अभियानमा सहभागी भई सफल पारै । ”

थाहा नगरपालिका

पञ्जीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा शाखा